

V TEBI ŠTEVILKI:
— Mednarodni uspehi avstralsko-slovenske mladine, prvenstvo v balinanju str. 7
— Sloveni in slovenscina na Language Expo 94 v Sydneyu, str. 8 in 9
— V srcu so ostali spomini, Stefan Metzel v Sloveniji, str. 10
— English Page: The Teaching of Slovenian Language in Australia

Na nagradni kviz *Glasu Slovenije* št.32-33 se je oglasil s pravilnimi odgovori le en sam bralec - Zlatko Skrbis iz Adelaide. Zlatko bo prejel knjigo poezij Tonea Kunnerja "O, domovina". Ker je na razpolago še ena knjiga ostaja kviz odprt. Oglasite se.

NAGRADNI KVIZ GLASU SLOVENIJE

MEŠANI PEVSKI ZBOR GALLUS IZ CELOVCA je povsod, kjerkoli je nastopal po Avstraliji navdušil s svojo kvaliteto in prisrčnostjo. Z zborom je po Avstraliji potoval tudi *Cvetko Falez*, ki je bil "povezovalni" organizator koncertov

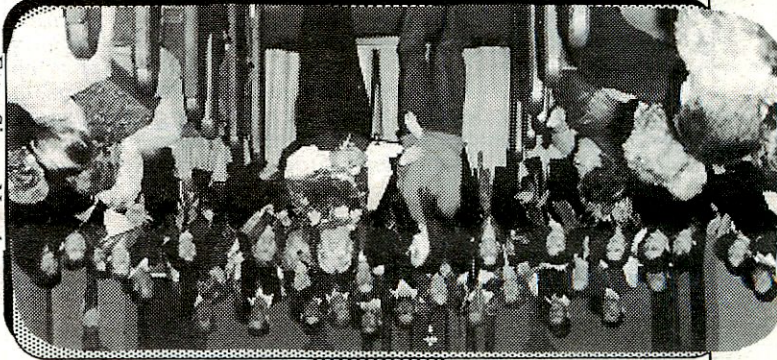
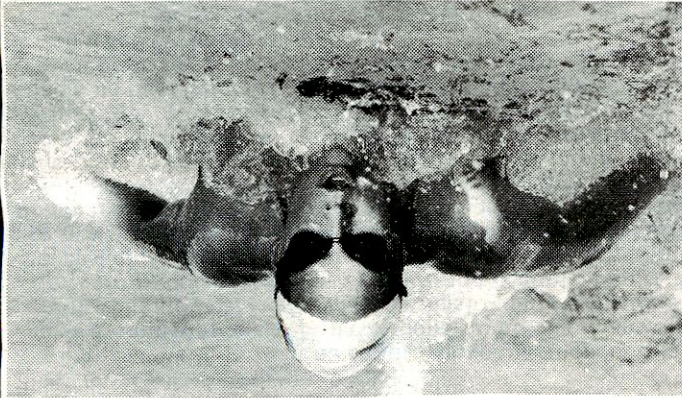

Foto: Simon Novak

Na XV. igrah držav Commonwealtha v Kanadi, na katerih si je Avstralija pridobila rekordno število odličij (ob zaključku časnika 85 zlatih, 49 srebrnih in 43 bronastih) je tekmovala v različnih disciplinah tudi plavalca JULIE MAJER iz Brisbana (mati Avstralka, oče Slovenec). Najbolje se je odrezala na 200 m "butterfly", osvojila bronasto odličje.

XV. COMMONWEALTH IGRF - KANADA
Od 19. do 29. avgusta 1994
V avstralski ekipi plavalk
Julie Majer - naše gore list

Razstavo Expo je obiskalo nad 2000 avstralskih soljarjev iz Sydneya in Canberre ter drugih obiskovalcev. *Martja in Joze Senčar* (na fotografiji z dekleti) sta v treh dneh govorila (več na str. 8 in 9) predstavitve slovenskega jezika, slovenske skupnosti v Avstraliji in Slovenije skoraj teško predstavljati

Sasha Cefern, upraviteljica Okraja zahod 2 - Victorian School of Languages, je za Expo pripravila tudi brošuro o Avstraliji, stran 11

The Teaching
of
SLOVENIAN
LANGUAGE
in
Australia

Printed July 1994
Simon Senčar
Distinction Printing Pty. Ltd.
Printing and sponsorship:

LANGUAGE EXPO 94 - SYDNEY 21. - 23. julij
v sliki in besedi
na otvoritvi z leve: Martja Senčar, prof. Goeschl, direktor oddelka za jezike na Macquarie univerzi v Sydneyu in Aleksandra Cefern

14-DNEVNIK
Cena \$ 2.00

AVSTRALSKI SLOVENSKI NEODVISNI INFORMATIVNI ČASNIK
THE VOICE OF SLOVENIA
THE AUSTRALIAN SLOVENIAN INDEPENDENT INFORMATIVE NEWSPAPER

GLASU SLOVENIJE

LETO 2 / št 34
31. AVGUST / veliki srpan

IZ DNEVNIKA

Stanke Gregorič

UREDNIČICE

Neznanci požagali križ ob kašeljskem mostu pri Ljubljani

Pred dnevi je naša bralka M.M. iz NSW

v svojem pismu uredništvu zapisala: "Pošiljam Vam naročnino za naslednje leto. Oproščam se, da je z zamudo in prav s tem razlogom Vam sporočam, da je to moja zadnja naročnina. Po pravici povedano, nimam dovolj volje, da bi sama sledila kdaj moram plačevati svoje dolgove. Torej, do Vas je, kdaj mi boste poslali zadnjo številko..."

Res bi nam bilo žal, če bi izgubili naročnico zaradi tako banalnega (ne)razloga kot ga navaja M.M. Omenjeni rojakinji in vsem ostalim bralkam in bralcem našega časnika moram povedati, da ne porabim ravno malo ur za računalniško evidenco naročnikov. Datum, do kdaj je naročnina plačana pa je na VSAKI KUVERTI, v kateri Vam pošiljamo časnik. Vsako naročilo velja do preklica.

Pismo Jožeta Košoroka ... in Slovenija, Slovenija...

V pismu Jožeta Košoroka je toliko presunljivo resničnih misli vsakega obiskovalca Slovenije. Tako kot ostale, sem tudi njegovo izpoved sprejela globoko čuteče, s povratnim sporočilom: saj niste sami Jože! Naši rojaki, ki se vračajo z obiska v Sloveniji se v glavnem tožijo na iste stvari.

Skoraj vsak dan slišim:... vozijo kot divjaki in vinjeni, da sem srečna, da sem prišla živa nazaj v Avstralijo...pošiljali so me od urada do urada, pa sem jim nazadnje po obisku osme pisarne vrgla v obraz: kaj vas niso še bolj stolkli Srbi, saj niste drugega vredni!... politikom ni do ničesar drugega kot do svojih stolčkov in ne čutijo težav revežev in brezposelnih ... ne, premislil sem si, ni mi potrebno slovensko državljanstvo, preveč sem razočaran... sorodniki so mi praktično izpraznili kovček in me ogulili do kože... pomislite, nekaterim se še kolca po Jugoslaviji... pravijo, da v Avstraliji živimo še v srednjem veku in da nas imajo zaradi našega gostoljubja za 'prflinkjene'... domovina, idealizem, patriotizem - komu danes v Sloveniji še pride kaj takega na pamet? marke, dolarji, šverc, afere, to je njihov vsakdan!... Tako in podobno torej govorijo naši rojaki, po obiskih v Sloveniji, ki se, kot kaže, spreminja iz dneva v dan. Slovenija je postala tudi država velikih socialnih razlik, saj je n.pr čezmilijonska mesečna plača kakega direktorja enaka skoraj dveletnim prejemkom kakega reveža. Postala je država igralnic, izgleda, da jih ima največ v Evropi ali morda kar na svetu. Kako se je samo igralska strast razpredla po vsej Sloveniji pričajo besede nekega Novogoričana, ki je vzkliknil: "Najlepše bi bilo, ko bi bila cela Nova Gorica ena sama igralnica!"

In še enkrat:kako sigurna je "naša dežela"

V zadnji številki G.S. sem na strani "Slovenija, moja dežela" zapisala kako sigurna je ta naša rodna domovina. Danes pa berem v najnovejši Mladini pod naslovom *Po nasilnosti kriminalnih dejanj smo že v Evropi*: "Zadnji umori v Slovenskem primorju, odrezani deli neznanih teles, ki plavajo po slovenskih rekah, in postranska kriminalna dejavnost policistov, so samo najbolj značilni primeri naraščanja kriminala, ki se v Sloveniji vedno bolj organizira". Mladina dalje piše, da so v zadnjem času vedno bolj priljubljeni ropi deviz na menjalnicah, razpasla se je prava organizirana "avtomafija" (kraja avtomobilov), ljudi na cesti kar obrcajo, zbijajo na tla, tatvine so pa vsak dan bolj drzne in kriminalce celo ne moti, če so njihove žrtve doma (no, vsega tega imamo dovolj tudi v Avstraliji).

V Delu sem brala pod naslovom *Začelo se je* : ...pobijanje Slovencev namreč... avtor članka piše o tem kako je v Šoštanju preminul Slovenec, upokojeni rudar. Bil je umorjen na tipični balkanski način - zaklan z nožem. Nanj se je spravila priseljena srbska družina... Pisec se sprašuje ali niso Srbi že tudi v Velenju, Šoštanju, Jesenicah in še kje drugje (tudi v Brezicah) ustanovili svojo SAO (Srpska autonomna oblast). Pa spet v *Družini* pod naslovom *Tako se je začelo*... Tako je izjavil tudi pomožni škof Jože Kvas, ko mu je kašeljski župnik Franci Frantar povedal, da so neznanci požagali križ ob kašeljskem mostu pri Ljubljani... obenem pa so mu napisali še anonimno pismo, da "križ nebo stal, ker ni bil nikoli tam in nebo. Kar je bilo starih ljudi ni več..."

Da bi držali slovenstvo vsaj v Avstraliji

Rada bi se za konec zaustavila še pri teh Jožetovih besedah: **DA BI DRŽALI SLOVENSTVO VSAJ V AVSTRALIJI!** Kako pomembna misel o kateri razmišljam tudi sama že lep čas... Vaša Stanka

PIŠEJO NAM ...

Draga urednica Glasu Slovenije, draga Stanka!
Z ozirom na uvodni članek - Pomembni datumi, 28. junija (op. u.: Glas Slovenije št.31, prva stran, citat iz Delovega koledarja), bi rada dodala še moje poročilo.

Ko sem bila pred leti doma, sem se odločila, da postavim spomenik tudi svojim staršem. Moja svakinja je pripomnila, da tistim, ki so jih partizani pobili ni treba spomenika, ker ga že imajo v stari Gorici - postavili so ga Italijani.

Radovednost me je gnala v staro Gorico, da se sama prepričam, če je tam spomenik padlim žrtvam. Našla sem ga. Na spomeniku je v italijanščini zapisano: "Odpeljali so jih neznanu kam, kjer so jih tudi pobili." Sesto imen slovenskih in italijanskih žrtv. Res žalostno in tako mučno resnično. Prav zraven pa je spomenik iz tistih časov, ki jih omenjate v rubriki Pomembni datumi, toda ta spomenik je v ruševinah. Spomenik tisočim žrtvam so partizani razstrelili preden so se morali umakniti iz Gorice. Tiste ruševine - razstreljeni spomenik oz. kamenje, sem sama videla in se sprašujem kdo bo to častljivo uredil.

Tudi v Cerknem je bil postavljen spomenik trem našim fantom, ki so dali svoja življenja v Abešnjiji. Dva sem poznala (Ladko Čelik iz Bukovega in Gabrijel Čufer iz Jesenice). Tudi ta spomenik so partizani razsuli, kar domačini dobro vemo, zato je nepotrebno spraševanje kdo je podiral spomenike.

Ko vse to premišljuje, se mi zdi vsako poročanje divjanja Srbov na Balkanu in vsa sedanja propaganda balkanske tragedije tako podobna naši povojni zgodovini. Razlika je le v tem, da je tam kruta vojna, pri nas pa je bilo po vojni, v mimem času (Kočevski Rog, Teharje, Krimski Jama itd).

Tistega pomembnega datuma junija 1945, ko se je partizanska vojska morala umakniti iz Gorice, sem se tudi sama znašla v Gorici. Do tja sem prišla z avtobusom iz Sv. Vida ob reki Torri. Imela sem s sabo vrečo koruze, ki mi jo je dala teta iz Furlanije. Toda tiste dni so partizani mobilizirali vse kar je imelo kolesa za umik iz Gorice. Vzeli so tudi mojo vrečo koruze, ki pa je prišla v napačne roke: tistemu fantu - vojaku, ki bo morda bral ta dopis, pa vseeno, lep pozdrav!

Vsem lep pozdrav

Marica Podobnik, Brisbane, 23. julija 1994

Draga Stanka,
z Ljubo prebirava prav rada Glas Slovenije, ki je zares informativen in hvala tudi sponsorjem, mislim gospodoma častnima konzuloma v Avstraliji in Novi Zelandiji, da Te podpirata.

Zahvaljujem se Ti za dolgi intervju dr. Trstenjaka, ki je marsikomu odprl oči na resnično naravo slovenskega holokavsta. Bral sem tudi medle odgovore v Slovincu na njegova razmišljanja, hoteli so opravičiti, kar se opravičiti ne da.... Hvala bogu, da ima zdaj SSK (Svetovni slovenski kongres) novi statut in predstavlja samo posameznike, združene v njem... ko berem o sestavi komande SSK, se mi zdi, da so ga zajahali bivši domobranci ali njih apologetiki, g. Brezigar iz Trsta pa je zraven za lepšo podobo ali pa kot ostanek iz dni, ko smo mislili, da bomo vsi sodelovali: sredina, levi, desni in tudi nekonformisti, kot moja malenkost. Tega več ne bo, ker je zdaj Slovenija samostojna in je SSK preživel svojo vlogo. Slovenci v svetu pa potrebujejo le izboljšano Slovensko izseljensko matico in Katoliški Karitas za Slovence po svetu. Vse drugo je trošenje moči in prinaša še večji razdor...

...Kar lepo piši in objavlja misli in vesti z desne in leve: o Janši in proti njemu, o Kučanu in proti njemu. To je, kar rabimo, da bomo informirani.

Lep in prisrčen pozdrav Tebi in vsem bralcem Glasu
Bert Pribac, Canberra, 3. avgusta 1994

Draga Stanka!

Samo par vrstic na hitro, da se Ti zahvalim za pošiljanje Glasu Slovenije in za Tvoje požrtvovalno delo pri samem časopisu, ki je resnično zelo umno in zanimivo pripravljeno. Kar čudim se, kako uspeš dobiti vse te novice skupaj. Tako malo časa porabim za branje in vendar izvem več, kot iz treh kompletnih števil Dela.

Prav je tudi, da odgovoriš nekaterim našim avstralskim Slovincem tako kot misliš, saj si drugega niti ne zaslužijo. Ne vem zakaj je še vedno potrebno gojiti med nami, tukaj v tujini, neko sovraštvo, kot da ga že ne bi imeli dovolj pred osamosvojitvijo. Morda imajo za svoje nasprotovanje kakšne razloge, saj tudi moji starši doma niso mogli ničesar ukreniti, ko so jim krivično odvzeli kmetijsko zemljišče v času socialistične diktature, vendar ne vidim rešitve v razdvajanju naših ljudi tukaj, kjer so morda v marsičem celo kot begunci imeli bolj svobodno življenje, kot so ga imeli Slovenci, ki so ostali doma. V kolikor si hočemo ohraniti našo neodvisno Slovenijo, pa bomo to lahko dosegli le v slogi, nikakor pa ne z rovarjenjem drug proti drugemu.

Pred nekaj dnevi sta se iz Darwina poslovila Tone in Sonja Kuntner in smo si ob njunem obisku imeli priliko ogledati Kakadu National park. Vreme je bilo zelo ugodno in priznala sta, da so jima pozni popoldanski sprehodi po peščeni obali darwinskega morja silno ugajali za sprostitev ter jima ni bilo žal, da sta se odločila za obisk našega dela Severnega teritorija, čeprav tukaj nista našla dosti Slovencev. Dejansko pa bi bilo škoda, če si našega tropskega in edinstvenega predela Avstralije ne bi ogledala... Upam, da sta se oba v moji družbi počutila tako, kot sem se jaz v njuni, saj sta tako prijetna in nekomplcirana. Moram pa priznati, da bi zelo rada prisluhnila kakšni Tonetovi recitaciji, saj je le malo takih resnicoljubnih in zavednih Slovencev in pesnikov povrh, ki bi znali tako globoko čutiti in to izraziti v besedi, kot jo zna le on. Žal pa za to ni bilo časa, niti prilike, upam pa, da bo to mogoče še letos ob mojem obisku v Sloveniji, kamor odhajam v začetku septembra. Do naslednjč dosti uspeha pri Tvojem koristnem delu in lep pozdrav

Mara Mericka, Darwin, 10. avgusta 1994

Urednici g. Gregorič, draga gospa,

kar berem na straneh 8 in 9 Glasu (št.32 in 33), povzeto iz SLOVENCA 23.7.94, je zelo porazno za Slovenijo. Na straneh 13, 14 in 15 pa o nastopih Tonetov: Kuntner in Gogala v Avstraliji. "Iz Slovenije nam prinašata sonce ljubezni in patriotizma." Kakšen nesmisel. O tem se našim rojakom v Sloveniji še sanja ne. To je le za izvoz prekomorskim naivnejšem. Saj nas imajo tam še celo za malo usekane radi našega mišljenja in idealizma oz. vrednot.

Štiri mesece na obisku v Sloveniji je vse predolgo. Prvič v življenju sem se vrnil v "tujino", jezen in žalosten nad Slovenijo. Tisti, ki živimo tukaj, "stari" in "novi" Avstralsci imamo več domoljubja do Avstralije, kakor rojaki v Sloveniji do svoje domovine. Za "peanuts" bi jo prodali. Nič jim ne manjka in dobro živijo, razen redkih izjem, so pa duhovno in moralno ubožani. Tudi spoštovanja ni, poštenja tudi malo. Ali je polstoletno enoumje pokvarilo narod, ali je kje kakšen drug vzrok?

Stara domovina ni več moja domovina, tujec sem celo doma, kamor ne spadam več. Gostoljubje pri domačih sicer še vedno velja, ni kaj očitati. Toda več kakor "small talk" nimamo nič skupnega. Res nimam več želje, da bi še kdaj obiskal Slovenijo.

Tega nisem nameraval napisati, ampak samo poslati ček za naročnino, da bi držali slovenstvo vsaj v Avstraliji, dokler se bo dalo. Veliko več idealizma je med našimi tukaj kakor v Sloveniji. Tudi za slovenski jezik jim ni mar. Podjetja se rajši bahajo s tujimi imeni in napismi. Vsakdanje potrebščine kupujejo od zapadnih in severnih sosedov, namesto doma. Pa jamrajo radi brezposelnosti. "Buy Australian" je avstralska ideja, v Sloveniji jim pa kaj takega ne pride na misel. Ko pojmarš, da ni tega in onega, te začudeno pogledajo in pravijo:

"Saj greš lahko v Avstrijo ponj!"

Kakor sem že rekel, tega bi Vam ne pisal, pa sem zagledal na uredniški strani: "Mož narod slovenski, kdo vas je tako izpridil?" To sem se jaz spraševal že doma. Najraje bi že po dveh mesecih zapustil staro domovino, pa sem ostal radi matere, ker je ne bom več videl.

Pozdravljam s slovenskimi pozdravi

Jože Košorok, Sydney, 20. avgusta 1994

SLOVENIJA IS... 67 minutna video kaset

Video kaset za vsakega Slovence in za vsakega Neslovenca!
Darilo Slovincu in darilo Neslovincu!

Res lepa predstavitev Slovenije, delčka njenega gospodarstva, turizma, naravnih lepot in bogastev, lepih krajev, ljudi in še dosti, dosti več - to nudi video kaset, ki jo je sestavil Ivo Leber. Pravzaprav je izbral najzanimivejše in najprimernejše iz video Magazinov, ki jih pripravlja RTV Slovenija. Ta prva kaset je izveček reportaž od novembra 1993 do marca 1994. In kot naročeno, Ivotova hčerka Sonja Leber je samostojna televizijska snemalka, ki je poskrbela za res kvalitetno in strokovno izdelavo kasete. Najprej je bilo seveda treba narediti "master tape", mimogrede povedano, samo ta je stal \$ 700.00, kar pa je trikrat ceneje kot če bi ga delali v Sloveniji. Dovoljenje za izdelavo kasete je dobil Ivo Leber preko slovenskega Veleposlaništva iz Canberre, ki je zanj zaprosilo RTV Slovenijo in slovensko ministrstvo za komunikacije. Nekaj več kot enourna kaset je dostojno predstavila Slovenijo tudi viktorijskemu in avstralskemu uradu za turizem in Turizem Viktorija je takoj poslal v Slovenijo tričlansko ekipo. Ivo Leber pa ima v načrtu že drugo kaseto, ki bo najverjetneje gotova do novembra letos.

Doslej najboljša predstavitev Slovenije, kar sem jih videla, obenem pa odlično darilo za vsakega avstralskega znanca, prijatelja, ministra, zdravnika, odvetnika, morda učitelja vaših otrok in tako dalje in tako naprej... s to kaseto se povrh vsega naša rojstna domovina Slovenija predstavlja Avstralcem v angleščini.

Video kaset *Slovenija is...* stane samo \$ 25.00, naročite pa jo lahko na:

SLO - IMPEX COMPANY, 25 Reserve Rd., Beaumaris 3193,
Melbourne, telefon (03) 589 6085, fax (03) 589 6085.
S.G.

LEPOTA SLOVENSKE PESMI Nastop pevskega zbora Gallus v Sydneyu

Slovenci v Sydneyu smo imeli srečo in nesrečo, da smo bili na prvem mestu na seznamu krajev, ki jih je obiskal pevski zbor Gallus iz zamejske Koroške. Srečo zato, ker smo prvi slišali njihovo prelepo petje, nesrečo pa zato, ker smo o njih šele malo vedeli in nismo pričakovali izrednega doživetja, ki nam ga je pripravil ta koncert in se je zato tudi njihov nastop zaslužil. Cvetko Falež, ki je njihovo turnejo organiziral, je bil na žalost v preteklih mesecih odsoten in zato nam ni mogel dati pravočasno dovolj podatkov in še posebej kaset zbora, da bi jih lahko prej slišali in znali ceniti. Vsi, ki smo se zbrali na koncertu v Slovenskem društvu Sydney in drugi dan v Verskem centru Merrylands, smo bili resnično veselo presenečeni. Zbor je pel v štirih jezikih: slovenskem, nemškem, angleškem in celo v latinskem jeziku. Verjetno lahko izrazim mnenje vseh poslušalcev, če rečem, da so najbolj "vžgale" ravno najstarejše, preproste slovenske pesmi, nepozabna pa je bila seveda himna patra Janka Mikole "Rož, Podjuna, Zila", ki nas je ganila do solz. Še poseben vtis pa je na nas napravilo dejstvo, da velik del zbora sestavlja ravno mladina. To smo omenili tudi Lenčki Kupper, zastopnica Mohorjeve družbe iz Celovca, ki je po koncertu prisledla k naši mizi. Pohvalila se je, da ima lepo število vnukov, in vsi govorijo lepo slovensko, čeprav hodijo v avstrijske šole, kjer je učni jezik nemščina. Omenila pa je, da je njihov položaj zaradi manjše zemljepisne oddaljenosti lažji, saj so v stalnih stikih z matično domovino. Pogosto pa se zgodi, da si mladi koroški Slovenci pripeljejo neveste iz same Slovenije in se s tem slovenske korenine ponovno okrepijo.

Hvala vam, koroški Slovenci, za prelepo doživetje in hvala tudi podpredsedniku Slovenske izseljenske matice Cvetku Faležu, da nam je pripravil ta obisk.

Martha Magajna, Sydney

TO IN ONO IZ SLOVENIJE

ITALIJANI KUPUJEJO SLOVENSKE DUŠE

Zadeva o kateri smo že slišali, vendar je vredna, da o njej zapišemo še kakšno besedo. Pred občinskimi uradi po vsej Primorski gneča zaradi zahtevkov za italijansko državljanstvo. Pred italijanskim konzulatom v Kopru vsak dan 200 prosilcev. Nekaj tisoč Slovencev vložilo prošnje za italijansko državljanstvo. Italijanski politiki so Slovence ujeli na trnek (seveda še več Hrvatov). Take in podobne naslove zasledimo v slovenskem časopisju. Ljudje so bili prepričani, da jim na tak način ne bodo odvzeli italijanske pokojnine, drugi pa, da jih bodo dobili, kar je zanikal tudi Italo Castenetto, ki je na konzulatu v Kopru odgovoren za vprašanja državljanstva. Dejal je, da bo z italijanskim državljanstvom lažje priti do zaposlitve v Italiji, pa tudi vpis na tamkajšnje šole je z njim bistveno lažji. Sele septembra bo mogoče izvedeti ali bo italijanski parlament sprejel vladno pobudo, da bi podaljšali rok za vložitev prošnje za italijansko državljanstvo, rok je namreč potekel že 15. avgusta.

Primorska poslanka v DZ Republike Slovenije Jadranka Šturm-Kocjan je dejala, da je RS ob problemu prošnje slovenskih državljanov in državljanov za dodelitev italijanskega državljanstva premalo in površno seznanila svoje državljane s posledicami pridobitve le tega za državo Slovenijo in njene državljane. Ugodnosti, ki jih Italija ponuja slovenskim državljanom lahko pomenijo ponovno italijanizacijo dela slovenskega ozemlja in so v končni fazi usmerjene proti suverenosti in neodvisnosti Slovenije ter utegnejo imeti zanjo zelo neugodne politične posledice. Z italijanske strani pa je slišati, da je Slovenija neupravičeno zagnala skoraj pravo križarsko vojno proti temu italijanskemu zakonu, čeprav ga niso sprejeli samo za nekdanje italijanske državljane v Sloveniji, ampak za nekdanje italijanske državljane po vsem svetu, saj jih največ živi v Argentini in ZDA. Komu je za verjeti? Kaj pa o tem meni slovensko zunanje ministrstvo berite na strani "Tisk".

LIBERALNI DEMOKRATI NE SKRIVAJO VEČ SLE PO VODSTVENIH POLOŽAJIH

Zapletom s svetom Radio-televizije Slovenije še ni videti konca. Komaj je generalni direktor Zarko Petan dobil nezaupnico, proti kateri je vložil tožbo na vrhovno sodišče, se bo že začelo "novo kadrovanje", tudi med člani sveta in o tem bo še marsikaj slišati.

OBLETNICA POSVETITVE SLOVENSKEGA NARODA MARIJI

Na praznik Marijinega vnebovzvetja, 15. avgusta - že tretje leto je to tudi dela prost dan - so bile cilj mnogih slovenskih vernikov *Marijine romarske cerkve*. Na treh velikih božjih poteh so slovenski

škofje in verniki obnovili posvetitev slovenskega naroda Mariji izpred dveh let. Osrednja slovesnost je bila na Ptujski gori, vodil jo je mariborski škof dr. Franc Kramberger. Somaševanje na Brezjah je vodil dr. Alojzij Suštar, verniki koprške škofije pa so se zbrali pri maši in obnovitvi posvetitve na Sveti gori pri Gorici - somaševanje je vodil koprski škof Metod Pirih.

ZADNJA LETA PRIVEKA NA SVET CEDALJE MANJ PODMLADKA

Število stalnega prebivalstva Slovenije že drugo leto nazaduje. Najpogostejša oseba je stara 41 let. Sorazmerno največ otrok je bilo v logaški občini. Konec letošnjega marca je statistika naštel v Sloveniji 1.988.307 stalnih prebivalcev. To je za 1101 oseb manj, kot jih je bilo v začetku leta, sicer pa za 13.461 oseb manj, kot jih je bilo junija 1992.

OTROKOM PRIJAZNEJŠO BOLNIŠNICO

Za izboljšanje kakovosti zdravljenja in življenja otrok na Pediatrični kliniki v Ljubljani (otrok z rakom in krvnimi boleznimi) skrbijo razen zdravnikov in negovalnega osebja še ustanovitelji *Sklada za pomoč otrokom z rakom in krvnimi boleznimi*. Najbolj so ponosni na stanovanje za starše otrok. Predstavili so tudi medicinske pripomočke - takoimenovane porte, ki otrokom prihranijo boleče vbadanje z injekcijsko iglo. Pripomoček vgradijo otrokom pod kožo, iz rezervoarja vodi proti bolnikovemu srcu izvodilo, ki dovaja zdravilo neposredno v veliko žilo. Trenutno klinika kupuje šest takih naprav, vsaka pa stane okrog 5.000 avstrijskih šilingov.

AGRARNA SKUPNOST V POLJUBINJU

Hruševju pri Postojni, prvi ustanovljeni oziroma oživljeni agrarni skupnosti v Sloveniji, se je pridružila še skupnost Poljubinj (zajema vasi Prapetno, Zabče in Zadlaz - Zabče), ki bo prva na Primorskem vložila zahtevek za vračilo leta 1947 nacionaliziranih zemljišč.

NA HRVAŠKO NAJSIGURNEJE Z OSEBNO IZKAZNICO

Slovenskim državljanom ne priporočajo, da potujejo na Hrvaško s slovenskim potnim listom. V recepcijah hrvaških hotelov so namreč že nekajkrat ukradli večje število potnih listov (najpogosteje slovenskih). Največ vreden je od vseh "postjugoslovanskih", ker so nekatere države, ki so za državljane Slovenije omogočile prehod prek meje brez vize, te zadržale za hrvaške državljane. Ukradeni potni listi pa so potrebni tudi navadnim kriminalcem. Slovensko-hrvaško mejo lahko vsak slovenski državljan prestopi tudi samo z osebno izkaznico.

SLOVENSKI HMELJ OBIRAJO PREDVSEM HRVATI

Slovenski obiralci pa v Nemčiji, med njimi okrog 200 Savinjanov, saj zaslužijo v Nemčiji več kot v Sloveniji.

Izgleda, da se bo zgodba ponovila tudi pri obiranju jabolk. Obiralci bi lahko bili tudi brezposelni a jim to delo ne diši.

REŠEVANJE JANEZA JANŠE V TRENTI

Bovec - Sreča v nesreči bi lahko zapisali. Janez Janša in njegov soplezalec Anton Jeglič se nista vrnila v Bovec k ženama ob pravem času, ti sta policiji povedali, da ju pogrešata že od prejšnjega dne. Stekla je hitra reševalna akcija. Janša in Jeglič sta odšla plezat v severozahodni steber Srebrnjaka, kjer ju je zajelo močno neurje z dežjem in strelami, zato sta nekaj ur počakala, vrnila pa sta se po južnem pobočju. Zaradi noči nista mogla naprej, prenočila sta v gozdu brez vsakršne opreme za bivanje. Med potjo sta potem videla policijski helikopter, ki ju je iskal in zadeva se je srečno končala.

LOJZE PETERLE S KOLESOM PO SREDNJI EVROPI

Slovenski zunanji minister Lojze Peterle si je izbral za zasluženi dopust kar kolesarjenje. Mudil se je v Porabju, kjer je obiskal tam živeče Slovence, kolesaril je po Gradiščanskem, do Bratislave in naprej.

SLOVENŠČINA NI ZA RABO?

Podjetje Gekko je odprlo po Sloveniji celo verigo računalniških trgovin, ki se po blagovni znamki imenujejo *Power-Plus*. In to v času, ko je začel veljati zakon, ki določa, da morajo slovenska podjetja imeti slovenska imena. A za ta predpis se izgleda ne meni nihče. Tako se med drugimi v tisku in drugod že na veliko pojavljajo oglasi za trgovine z imenom *Power-Plus*. Nekateri se sprašujejo kako naj Slovenec izgovori to ime? Ali ne bi bilo bolje dati prodajalni slovensko ime?

OJ TRIGLAV, MOJ DOM - 100 LET BESEDILA

Mnogi ne vedo kdo je pravi avtor te pesmi. Večina meni, da je Jakob Aljaž, toda ta je le avtor glasbe, besedilo pa je bilo objavljeno prvič pred 100 leti v rokopisnem bogoslovnem glasilu *Lipica* v Mariboru. Avtor se je pod besedilom podpisal s psevdonimom *Slavin*. To je bil človek, ki je živel daleč stran od gora - Matija Zemljich, rojen 1873 v Gornji Radgoni. Večji del življenja je kot župnik preživel v Svetem Tomažu pri Ormožu, kjer je tudi pokopan. Pesem *Oj Triglav, moj dom - himno planincev*, je napisal, ko je bil star 21 let.

NAJHUŠJA LETOŠNJA PROMETNA NESREČA

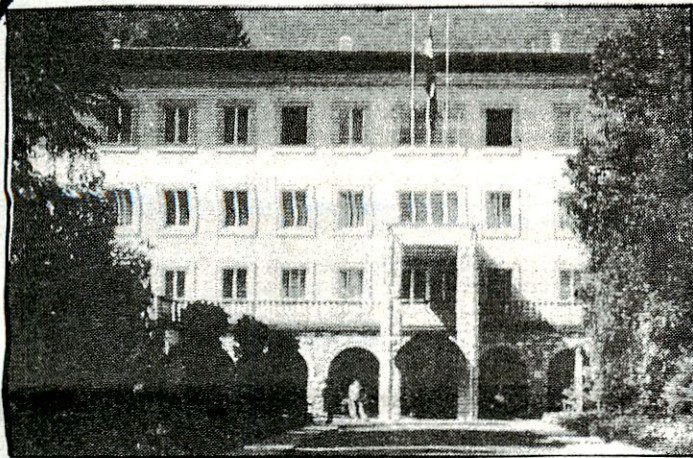
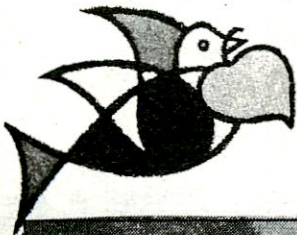
Peljal se jih je osem, štirje pa niso preživeli. Nesreča se je zgodila sredi avgusta na regionalni cesti Dvor-Soteska na Dolenjskem. S to nesrečo so prometni strokovnjaki zaokrožili "bero" cestnih smrti do tega datuma na številko 271!

PRI NAKUPU ALI MENJAVI DEVIZ PREVIDNOST

Največ je ponarejenih bankovcev v gostiščih in trgovinah. Tudi pri nakupu ali menjavi deviz na menjalnicah ni treba računata takoj odvreči, svetuje policija. O previdnosti menjave na cesti od neznancev pa ni treba posebej govoriti.

SLOVENIJA

MOJA
DEŽELA

NAJDRAŽJI HOTEL V SLOVENIJI VILA BLEĐ

Vilo Bled še vsi poznajo kot bivšo Titovo vilo. Nastopa v verigi *Relais&Chateaux* in sicer v zanimivi kombinaciji: Avstrija in Slovenija, tako piše na začetku reklamne brošure, ki snubi goste z globokimi žepi. Tudi na spremnem zemljevidu nastopa Slovenija z Avstrijo, ločeno le s tenko zarisano črto, brez Jugoslavije. Dvoposteljna soba, ena izmed desetih v Vili Bled, stane gosta v polpenzionu 154 ameriških dolarjev, "suite" s pogledom na jezero stane 164 dolarjev, "superior suite" 234 in predsedniške "suite" 354 dolarjev.

Hotel ima pač vse kar sodi k hotelom tako visoke kategorije. In še to: kmalu za tem, ko se v sobi ali apartmaju udobno namestite potrka na vrata natakarcica "prego" vas nagovori in vam v roko potisne košarico s sadjem iz težkega rogaškega kristala ... Letos naj bi se približali k rekordnim 8.500 prenočitvam, v mir in udobje Vile Bled se vračajo stari "predvojni" gostje, poslovneži, družinski ljudje, nekaj skupin pa so že poslali slovenski veleposlaniki iz Španije, Skandinavije in Velike Britanije.

V PTUJU SO VNOVIČNO POSTAVILI MARIJIN STEBER

Na predvečer velikega šmarna, 14. avgusta, so na ptujskem Minoritskem trgu ponovno slovesno postavili dragoceni kulturno-zgodovinski spomenik z imenom Marijin steber. Pred petimi leti so namreč v Ptuj zasnovali načrt "ptujске trojke": preselitev knjižnice iz prostorov minoritskega samostana sv. Petra in Pavla v Mali grad v Prešernovi ulici, predstavitev poštnega poslopja na Minoritskem trgu ter obnovo cerkve in trga s postavitvijo Marijinega stebra, zgodnjebaročnega znamenja, ki ga je prvič leta 1667 postavil borlski grof Sauer, v zahvalo za zmago krščanske vojske nad Turki pri Monoštru.

NEWS FLASH

ADRIA

ADRIA AIRWAYS

NOW IN AUSTRALIA

OFFERING THE FOLLOWING RETURN AIRFARES

FRANKFURT	-LJUBLJANA	\$220
ROME	-LJUBLJANA	\$220
ZURICH	-LJUBLJANA	\$220
LONDON	-LJUBLJANA	\$275
MUNICH	-LJUBLJANA	\$165
VIENNA	-LJUBLJANA	\$165

FRANKFURT	-LJUBLJANA-SKOPJE	\$400
MUNICH	-LJUBLJANA-SKOPJE	\$400
LONDON	-LJUBLJANA-SKOPJE	\$400
VIENNA	-LJUBLJANA-SKOPJE	\$400
ZURICH	-LJUBLJANA-SKOPJE	\$400
ROME	-LJUBLJANA-SKOPJE	\$400

FRANKFURT	-LJUBLJANA-TIRANA	\$350
MUNICH	-LJUBLJANA-TIRANA	\$350
LONDON	-LJUBLJANA-TIRANA	\$350
VIENNA	-LJUBLJANA-TIRANA	\$350
ZURICH	-LJUBLJANA-TIRANA	\$350
ROME	-LJUBLJANA-TIRANA	\$350

ADRIA AIRWAYS
LEVEL 13, 115 PITT STREET
SYDNEY, NSW 2000
PHONE: 008 818 002
PHONE: 231 6899

PO SVETU

BETLEHEM - USPEH SLOVENIJE NAD BETLEHEMOM
Slovenski balonarji so se pred kratkim na odprtem prvenstvu Južnoafriške republike odlično odrezali, saj so v konkurenci petnajst posadk zmagali. Slavko Sorn-Avi, Janez Vipotnik-Nano in Mitko Ribičič so bili na južnoafriškem nebu 300 km južno od Johannesburga; izidi: Slovenija 5.000 točk, 2. Kevin Robertson (Južnoafriška republika) 4.867, 3. James Burgess (JAR) 4.267.

ŽABNICE 6. avgusta 94, VIŠARJE 7. avgusta 94 - MLADINA OBVEŠČA SLOVENIJO

Ko so se mlajši potomci iz izseljenstva prvič srečali z zamejsko mladino in z mladino iz Slovenije pri *Okrogli mizi mladih*, so sklenili da napišejo *Izjavo o državljanstvu*. Želijo, celo zahtevajo, da bi odgovorni voditelji v Sloveniji resno razpravljali o pridobitvi slovenskega državljanstva za slovenske potomce v zdomstvu, ga omogočali in ta postopek olajšali. To je slovenski potencial, katerega Slovenija ne sme izgubiti. V izseljenstvu se mladi želijo tesneje povezati z domovino, v kateri so se rodili starši, čeprav so se sami rodili v tujini in čeprav so bili prisiljeni, da morajo sprejeti tuje državljanstvo zaradi življenjskih zahtev. Slovenija naj bi si tudi bolj prizadevala, da bi države dovolile dvojno državljanstvo prav tam, kjer to ni mogoče. Izjavo so podpisali udeleženci pri *Okroglih mizah* v Žabnicah in Višarjah, poslali jo bodo odgovornim voditeljem v Ljubljani.

BUDIMPEŠTA - RADENSKA EKSKLUZIVNO NA FORMULI 1

Radenska je bila sredi avgusta letos skupaj s Contexpom edina dobaviteljica mineralne vode na *Hungariaringu* v Budimpešti. Tako je bila eno prvih slovenskih podjetij zastopanih na tej prireditvi. Prodali so okrog 30.000 1,5 litrskih plastenk Radenske, razstavili 320 svojih plakatov, na dirkališčih in ob njem pa je bilo petnajst hostes v oblačilih z znaki tega slovenskega podjetja.

**VELEPOSLANIŠTVO
REPUBLIKE SLOVENIJE
CANBERRA**

RAZPORED KONZULARNIH DNEVOV

SYDNEY - ponedeljek, 12. septembra 1994
09.00 do 12.00 ure v Verskem središču Merrylands
15.00 do 18.00 ure v Slovenskem klubu Triglav

MELBOURNE - TOREK, 13. SEPTEMBRA 1994
09.00 do 12.00 ure v Verskem središču Kew
15.00 do 18.00 ure v društvu Ivan Cankar Geelong

...nad čepr...
...strani...
...hice ne uč...
...učil kaj...
...zelo dobro...
...ju. z...
...slovenšč...
...prvošolčke...
...morda rori...
...terim dru...
...verat...
...udji...
...orška...
...mehki...
...emški in...
...ski...

TISK

DELO - SOBOTNA PRILOGA

Boris Jež pod naslovom *Infantilni nered* piše: Pa smo jih spet zasačili, eldeesovce (Liberalno demokratska stranka, predsednik dr. Janez Drnovšek). Služba društvenega knjigovodstva (SDK) namreč dopušča možnost, da se je v brežiškem sistemu Hypoco pral hrvaški denar, to pa je še posebno problematično, ker so nekatera podjetja iz tega sistema med zadnjo predvolilno kampanjo sponzorirala Drnovškovo vladajočo stranko. Je torej po mnogih aferah, v katere je tako ali drugače vpletena LDS, od Hita do Optimizma in stanovanjskih posojil, na vrsti nov škandal?

Politiki so v teh dneh na dopustu, zato razkrije, kako je posloval sistem Hypoco, ni povzročilo takega rušilnega vala, kot bi ga sicer. Toda že v septembru bodo spet vsi na svojih bojnih položajih in zato se ni bati, da se bo Drnovškova stranka izmazala kar tako... Drnovškova stranka, ki jo vodi v glavnem nekdanji komunistični podmladek, naj bi imela v železnem objemu krščanske demokrate in tako preko črno-rdeče koalicije čedalje bolj širila svojo hegemonijo...

MLADINA

Ministrstvo za zunanje zadeve RS je v odgovor za zanimanje državljanov RS za pridobitev italijanskega državljanstva izjavilo, da je odločitev državljanov Slovenije osebna odločitev... na to izjavo se je v slovenskem tisku in pri nekaterih strankah dvignilo veliko prahu in pritožb nad tako mladinim stališčem slovenskega zunanjega ministrstva. V tedniku *Mladina* pa je med drugim pod naslovom *Bog zapustil Slovenijo*, Bernard Nežmah zapisal:

...Ignoranca, zaradi katere bi moral Lojze Peterle leteti, kolikor je dolg in suh. Kakšen zunanji minister pa je to, če se mu zvižgajo italijanski ekspanzionistični apetiti? Da gre za tehnično izpeljavo starega italijanskega zakona, verjame le slepec, preveč očitno je, da tam stoji premišljena politika. Italija je edina izmed sosednjih držav, v kateri pred mejo še vedno stojijo napisi Jugoslavija in ne Slovenija. Naključje? Potem je ista država pred meseci kar na nekaj mejnih prehodih prepovedala tovarni promet, tako, da morajo tovarnjaki iz Kopra sedaj narediti daljši lok do Italije.... Z zadnjo gesto podeljevanja državljanstva pa se italijanska administracija obnaša, kot da seže do meja Mussolinijevega imperija! Vik in krik, da oživlja fantom italijanskega fašizma, bi zagnal priseben zunanji minister...Plaz energičnih in ostrih izjav, poziv italijanskemu veleposlaniku na takojšen obisk v prostorih slovenske vlade bi bila normalna reakcija. Minister Lojze pa nič!

PANORAMA

V podnaslovu obsežnega članka (*Criminali in affari*): "Iz igralnic v Novi Gorici v nekdanjo Sovjetsko zvezo, od tam pa v italijansko banko; tako mafija, camora in 'ndrangheta usmerjajo svoje posle."

CORRIERE DELLA SERA

O pobegu šefa mafijske enačice "mala di Brenta" Feliceja Maniera iz zapora v Padovi med drugim piše: "...italijanska mafija se je ugnezdila v več slovenskih mestih: Bled na avstrijski meji, Novo Gorico na italijanski meji in v Portorožu. V igralnicah zadnjih dveh mest je mala di Brenta oprala ogromne količine umazanega denarja..."

DELO - Beogradska POLITIKA

Ljubljansko *Delo* piše o srbskem odkupu slovenskih dolgov in obenem povzema še članek iz beogradske *Politike*. Kot se je pred časom izvedelo, je bil del slovenskega dolga v vrednosti okoli 670 milijonov dolarjev - odkupljen v času, ko je bil guverner Narodne banke Jugoslavije Vuk Ognjenović. Za odkup so uporabili zlato, ki so ga pridobili v velikem rudarsko-metalurškem kombinatu v Boru. Novinar Zarko Ristić v *Politiki* piše, da se ve za zdaj le to, da so pri odkupu slovenskega dolga prednjačile Beobanka, Beogradska banka in Jugobanka. Kot je slišati so slovenski dolg kupovali po ceni 35 in celo 20 centov za dolar. Ristić v svojem članku zahteva naj nekdo javno pove, v čigav žep je šel denar, saj so bile za provizijo dane velike devizne vsote. "Pravzaprav bi rad povedal, da je Sloveniji ustrezalo, da Srbija v času, ko zoper njo veljajo sankcije, odkupi dolg. Dokler traja blokada, namreč Srbija tega dolga ne more izterjati. V minulem obdobju so tako v času secesije srbske banke posredno rešile devizni potencial Slovenije," trdi neki beogradski profesor. Sešljevi četniki pa bodo sedaj zahtevali, da se v srbsko-črnogorskem parlamentu razpravlja o vprašanju, ali je Srbija v resnici odkupila slovenski dolg in kdo je v Srbiji spravil v žep mastno provizijo.

**MLADINSKI KONCERT
V ORGANIZACIJI SLOVENSkih VERSKIH SREDIŠČ V
AVSTRALIJI**

Sobota, 24. septembra 1994, ob 18 uri v dvorani
SLOVENSKEGA DRUŠTVA ADELAIDE

KONGRES

Resolucije Svetovnega slovenskega kongresa

Svetovni slovenski kongres je na drugem zasedanju 23. in 24. junija na Dunaju sprejel štiri resolucije, nanašajoče se na dogajanje v svetu in seveda predvsem v Sloveniji in v zvezi z njo.

Resolucija o meji med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško

Svetovni slovenski kongres z zaskrbljenostjo ugotavlja, da med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško državna meja po treh letih neodvisnosti in vzajemnega priznanja samostojnosti teh republik nekdanje SFRJ, še ni dokončno določena, kar nedvomno obremenjuje dobrososedske odnose.

Svetovni slovenski kongres se zavzema za tako sporazumno določeno mejno črto, ki bo temeljila na načelih občega naravnega prava, na splošnih in med civiliziranimi narodi priznanih pravnih načelih in ne bo potekala proti volji prizadetega, tam živečega prebivalstva.

Slovenska država mora pri določitvi meje slovenske Istre in meje na morju vztrajati na svoji pomorski usmeritvi s pridobljenim statusom države, z neposrednim dostopom na odprto morje ter na ohranitvi polne suverenosti nad celotnim Piranskim zalivom.

Svetovni slovenski kongres meni, da dosedanja nezadostna pripravljenost Hrvaške za dokončno določitev meje s Slovenijo ne koristi njenemu mednarodnemu ugledu in ne ustvarja tako potrebnega zaupanja za vsestransko vzajem-

no meddržavno sodelovanje.

Svetovni slovenski kongres zato poziva Državni zbor in vlado Republike Slovenije, naj z večjo vnemo in odločnostjo nadaljujeta s potrebnimi aktivnostmi za dokončno določitev meje z Republiko Hrvaško in pri tem izhajata tudi iz stališč te resolucije.

O stikih Slovenije z Italijo

Svetovni slovenski kongres je prepričan, da sta miroljubno sosedstvo in sodelovanje med Slovenijo in Italijo na temelju spoštovanja mednarodnih pogodbenih obveznosti v obojestranskem dolgoročnem interesu. Sožitje ob meji ter na narodnostno mešanih območjih pa lahko temelji le na evropsko primerljivih načelih priznavanja in varstva narodnostnih manjšin.

SSK podpira dosedanje naravnost slovenske vlade, da v tem duhu vztraja pri pogovorih z italijanskim sobesednikom, in sicer tudi z zahtevo po popolnem varovanju slovenske manjšine v Italiji ter brez ozemeljskega ločevanja in zapostavljanja Slovencev v Videmski pokrajini.

SSK podpira prizadevanje slovenske manjšine v Italiji pri uveljavljanju njene vloge, ki jo ima kot spodbujevalka gospodarskega, družbenega in kulturnega pretoka med Slovenijo in romanskim svetom. Izraža zaskrbljenost zaradi močnega odmika italijanske zunanje-politične usmeritve od evropskih integracijskih prizadevanj ter zavrača poskuse nekaterih italijanskih vladnih sil, da bi slovensko vključevanje v evropski integracijski kontekst po gojevale s prikritim ali odkritim revanšističnim in iredentiškim izsiljevanjem.

ŠPORT

MEDNARODNI ŠPORTNI USPEHI AVSTRALSKO-SLOVENSKE MLADINE PRVENSTVO V BALINANJU

Z leve: Marko Černe iz Canberre in Robert Mikuletič iz Sydneya

Letošnje mednarodno mladinsko tekmovanje za Svetovni pokal '94 v balinanju je bilo v Torinu - Italija, od 19. do 24. julija. Za svetovno mladinsko prvenstvo (World Cup '94) so se potegovala štiri glavne balinarske države: Slovenija, Italija, Francija in Hrvaška.

Ker te države vedno prevladujejo so letos prvič uvedli še Pokal narodov (Nations Cup '94), za katerega je tekmovalo ostalih osem držav, med njimi Avstralija.

Veliko presenečenje za mene in verjetno še za marsikaterega drugega je bilo, da sta Avstralijo predstavljala kar dva fanta slovenskega rodu.

Robert Mikuletič iz Sydneya in Marko Černe iz Canberre. Tretji član balinarske ekipe pa je Robert Vigolo iz Perth, po rodu Italijan.

Fantje so bili v formi in so si v poizkusih osvojili peto mesto, takoj za glavnimi ekipami, prav kakor so si zadali za cilj mladi balinarji.

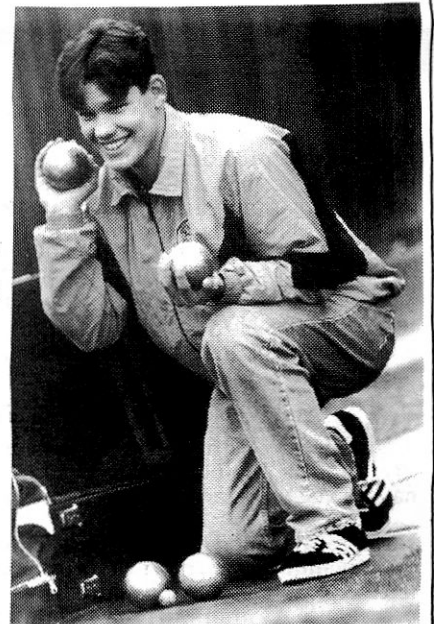
Sledil je pa še večji uspeh. Najprej smo izvedeli, da si je Svetovni pokal '94 osvojila Slovenija, potem pa velika novica, da si je Avstralija pridobila Pokal narodov '94. Odločilna tekma se je odigrala proti Tuniziji.

Takoj po tekmi so se mladi prvaki že tudi zmenili za prijateljsko tekmo s Slovenijo v Novi Gorici.

Slovinci v Avstraliji smo lahko veseli in ponosni na našo mladino. Prinesli smo s seboj v Avstralijo ljubezen do tega res slovenskega športa, v katerem se odlikujemo, navdušili smo še mlajši rod, tako, da se tudi oni izkazujejo s svojimi uspehi v veselje staršem pa tudi novi in stari domovini.

Vsa čast tudi slovenskim klubom, ki gojijo ta šport, da so omogočili mladim priboriti si uspehe in mednarodno priznanje. Sasha Ceferin

Robert Mikuletič
iz Merrylandsa v
Sydneyu
na treningu -
vestno se je pripravljaj
za svetovno mladinsko
prvenstvo v Torinu

ISKRICE

Vladarji morajo bežati pred prilizovalci kot pred kugo; da bi se jih obranili, si zbirajo modre ljudi in samo tem dajejo svobodno voljo, da jim govorijo resnico.

NICCOLO MACHIAVELLI

TEČAJNA LISTA - slov. tolarjev (SIT) Avgust 994

DRŽAVA	VALUTA	NAKUPNI	PRODAJNI
Avstralija	1 AUD	91.8862	92.4392
Nemčija	1 DEM	79.5173	79.9958
ZDA	1 USD	123.8482	124.5936

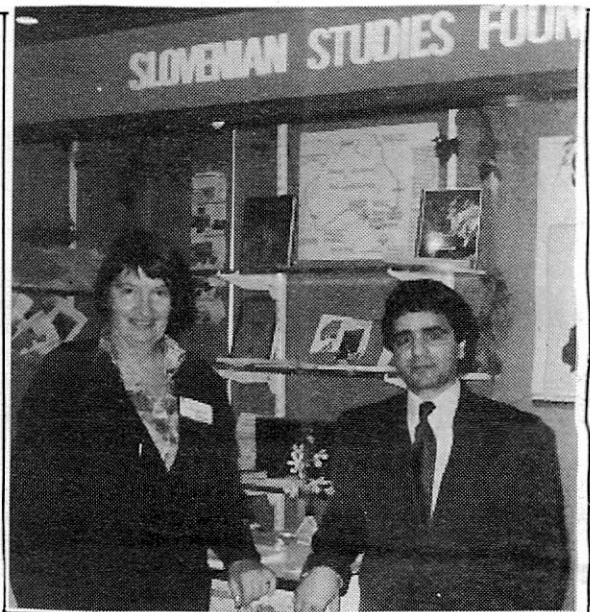
SLOVENCİ IN SLOVENŠČINA NA LANGUAGE EXPO 1994

Piše Sasha Ceferin

Sedaj je čas in prostor, da slovenskemu svetu kaj več napišemo, kaj smo si Slovenci ustvarili in pridobili s sodelovanjem na Language Expo 94 v Sydneyu.

Poročala sem že, da je bil uspeh velik. Predstavili smo se avstralski javnosti, pa tudi obiskovalcem drugih celin, kot aktivna profesionalna in kulturno razgibana skupnost. Razdelili smo mnogo gradiva o Sloveniji, informativne brošure o naši kulturno-družabni in vzgojno-šolski dejavnosti, celo vrsto jezikovno učnih knjig in programov in še ogromno kulturnega gradiva. Predstavili smo tudi Slovenijo in slovensko kulturo na televiziji, velike tehnične vrednosti pa sta bila kar dva računalniška programa.

Razstava je bila velik organizacijski in koordinacijski podvig ter intenzivno delo dveh mesecev, za katerega je nosila vso odgovornost, kot predsednica *Slovenian Trust Foundation*, Marija Senčar. Slovenska stojnica je bila predvsem priča njene požrtvovalnosti in dela za slovensko kulturo v Avstraliji. Še v enem pogledu je bila slovenska udeležba velikega pomena: pri pripravah so sodelovali Slovenci iz vse Avstralije, nudili so denarno in moralno podporo.

Sasha Ceferin in Joe Lo Bianco,
Director Literacy Institute of Australia

obiskovalce, in sicer brošure in večje lepake, ki naj bi jih obiskovalci videli že od daleč. Tako sva takoj začeli z razdelitvijo dela:

—Zemljevid Avstralije z označenimi kraji, kjer se govori, piše in bere slovensko in s seznamom slovenskih organizacij (pripravili Ivo Leber, Michelle Leber in Vasja Koman)

—Lista sponzorjev za Language Expo 94

—Brošure: *The Teaching of Slovenian Language in Australia* (Sasha Ceferin), *Directory of Slovenian Activities in Australia* (Jože in Marija Senčar), *Slovenian Studies at Macquarie University* (Metka Čuk).

—Učni programi in knjige: *Slovenian Course Outlines* (Victorian School of Languages - Sasha Ceferin), *Slovenian Literary Reader* (A.L.Ceferin), *Slovenian Folk-Songs* (A.L.Ceferin), *Za začetek* (Metka Čuk), *The Slovenians from the earliest times* (Draga Gelt). Dela avstralskih Slovencev, učni teksti, slovarji, slovnice in potem še ogromno lepih knjig in video kaset (Ivo Leber).

Velika posebnost s katero smo presegli druge razstavljalce sta bila dva računalniška programa: *Učimo se slovensko*, računalniški program za začetnike (Jože Senčar) in *Slovenian People and Culture*, informativni računalniški program (dr. Leon Krek).

Na sestanku *Združenja Prijatelji slovenske besede*, 27. junija v Melbournu so bili udeleženci navdušeni nad idejo zemljevida in imeli smo razgibano debato o izvedbi. Ivo Leber se je ponudil, da stvar organizira in tako nam je Vasja Koman izdelal zemljevid, organizacije pa je prav lepo vpisala Michelle Leber. Oba sta podarila svoje delo. Govorili smo tudi o tem, kako priti do najbolj popolnih informacij glede slovenskih organizacij za zemljevid in *Directory*. Draga Gelt je svetovala naj se obrnemo za seznam na Stanko Gregorič, našla pa sem še seznam, ki ga je sestavila Avstralska slovenska konferenca. Ta dva seznama sta bila osnova za delo, ki sta se ga potem lotila Marija in Jože Senčar. Mnogo je bilo treba še dodati (posebno začetek šol) in seveda preveriti. V Melbournu sta posredovala informacije tudi pater Tone Gorjup in Peter Mandelj, v Adelaidi pa dr. S. Frank glede učenja slovenščine v Južni Avstraliji. Marija Senčar je bila v zvezi še z mnogimi drugimi Slovenci, imen ta trenutek nimam, tudi o njihovem delovanju bomo morali v prihodnje kaj zapisati. Sama sem pripravila brošuro *The Teaching of Slovenian in Australia*, ki jo je, kot že omenjeno, natisnil Simon Špacapan.

V Sydneyu je pristopilo k pripravam več požrtvovalnih Slovencev in s tem pripomoglo k našem velikemu uspehu. Tako je *Slovensko društvo Sydney* posodilo zastavo, ki je visela visoko nad razstaviščem, tako, da jo je bilo videti po vsej dvorani, hvala predsedniku Stefanu Šernek. Jože Smuk, predsednik *Slovenskega narodnega sveta NSW* je priskrbel televizijski aparat in VCR. G.Jurišević je pomagal z nasveti za razstavljanje. Marija Košorok je imela odlično idejo, da se drugim razstavljalcem razdeli drobno tradicionalno pecivo ("pučke"), ki simbolizirajo dobro voljo in gostoljubje, posodila je tudi slike, rdečo marelo, majolke, narodne noše in druge stvari za okrasitev stojnice. Metka Čuk, predavateljica

Directory of Slovenian Activities in Australia

SLOVENSKA AMBASADA IN ČASTNI KONZULI - SLOVENIAN EMBASSY & HONORARY CONSULS

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA, Established: 22. February 1993
Mr Aljaž GOSNAR, Chargé d'Affaires
Level 6, 60 Marcus Clarke St, CANBERRA ACT 2600
Tel 06 243 4810, Fax 06 243 4827

HON CONSUL OF SLOVENIA TO AUSTRALIA, Established: 1992
Mr Alfred HREZNIK, 21 Judge St, RANDWICK NSW 2031
Tel 02 314 5116, Fax 02 399 6266

HON CONSUL OF SLOVENIA TO NEW ZEALAND, Established: 1993
Mr Dušan LAJČIČ, Cnr Victoria & O'Connell Sts, SMITHFIELD NSW 2164
Tel 02 604 5133, Fax 02 604 0096

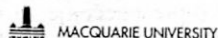
SOLE - SCHOOLS

SLOMŠKOVA ŠOLA, St Raphael Slovene Mission, 313 Merrylands Rd,
MERRYLANDS NSW 2160, Established: 1972, Tel 02 637 7147, Fax 02 682 7692

SATURDAY SCHOOL OF COMMUNITY LANGUAGES, Girls High School,
Moana St, BANKSTOWN NSW 2200, Established: 1978, Tel 02 728 3387

SLOMŠKOVA ŠOLA, SS Cyril & Methodius Slovene Mission, 19 A'Becken St,
KEW VIC 3101, Established: 1960, Tel 03 853 7787, Fax 03 853 6176

Compiled by The Slovenian Studies Foundation Trust - Language Expo Australia 1994

MACQUARIE UNIVERSITY

MACQUARIE UNIVERSITY
School of Modern Languages

SLOVENIAN
STUDIES
at
MACQUARIE
UNIVERSITY

1995

Printed in Australia

V samem začetku je bilo veliko vprašanje denarne pomoči, saj je bilo treba takoj položiti večjo vsoto za rezervacijo razstavnega prostora. Zato so bili prvi vele-sponzorji zelo pomembni za nadaljni potek in predvsem velikost prostora. Aljaž Gosnar, odpravnik poslov iz *Veleposlaništva* v Canberri je takoj obljubil znatno vsoto, potem pa še *Euro-Trading Pty.Ltd.* in *Impact International Pty.Ltd.* Veliko veselje je povzročil dar iz Queenslanda, ki sta ga poslala Lui in Maureen Majer (op.u.: starša plavalke Julie Majer). Takoj se je odzval tudi Ivo Leber (*Slo-Impex Pty.Ltd.*), ki je obljubil polovico dobička prodaje in še pomoč pri razstavi. Prav tako so se takoj oglasili *Slovenski narodni svet Viktorije*, *Svet slovenskih organizacij Viktorije*, *Prijatelji slovenske besede v Viktoriji*, *Slovensko društvo Melbourne* ter dr. Stanislav Frank iz Južne Avstralije in še drugi. Simon Špacapan (*Distinction Printing Pty. Ltd.*) iz Melbournu se je takoj ponudil, da brezplačno natisne več tisoč izvodov informativne brošure.

Na zgoraj omenjeni podlagi smo lahko nadaljevali s pripravami: z Marijo sva bili nekaj tednov v dnevnem telefonskem kontaktu in napravili sva načrt kako bi se najbolje predstavili Avstraliji. Treba je bilo pripraviti informacije za

slovenščine na Macquarie univerzi je pripravila brošuro za študij slovenščine in bila je pripravljena pomagati tudi pri stojnici. Tudi mlajši rod je pomagal na otvoritvi in vse tri dni razstave. Častni konzul Alfred Brežnik je ogromno doprinesel k uspehu, saj nam je dal na razpolago cele škatle brošur, ki smo jih delili obiskovalcem.

Kako je potekala razstava?

Language Expo 94 je bil torej velik uspeh. Avstraliji in svetu smo hoteli pokazati kako vitalna je slovenska kultura tudi izven meja matične države. Marija in Jože Senčar sta vložila v razstavo vso svojo energijo, organizacijsko sposobnost, požrtvovalnost in "flair". Res prava Slovenca, ki se nenehno trudita za slovenstvo, hvala jima!

Zadeva je bila uspešna tudi zato, ker smo Slovenci stopili skupaj in združeno podprli slovensko stvar. Kdaj so še tako intenzivno sodelovali Slovenci NSW, Viktorije in Južne Avstralije in kdaj je bilo toliko odzivov in zanimanja z vseh strani te daljne dežele, kjer živimo Slovenci tako raztreseno?

Za Expo 94 smo pripravili tudi vrsto informativnih publikacij in programov, ki jih prav gotovo še ne bi imeli, če ne bi bilo razstave. To bo osnova in podlaga za nadaljnje delo v tej smeri. Prva naloga pa bo, da bomo razposlali *Directory* in *The Teaching of Slovenian* na univerze, knjižnice in ministrstva v Sloveniji. Marija Senčar material že razpošilja, Stanka Gregorič pa se je ponudila, da ga bo poslala skupaj z *Glasom Slovenije* nekaterim naročnikom po svetu in v Slovenijo.

Na otvoritvi z leve: Liljana Mikuletič, Karen Žižek, Rudi Črničec in Lolita Žižek

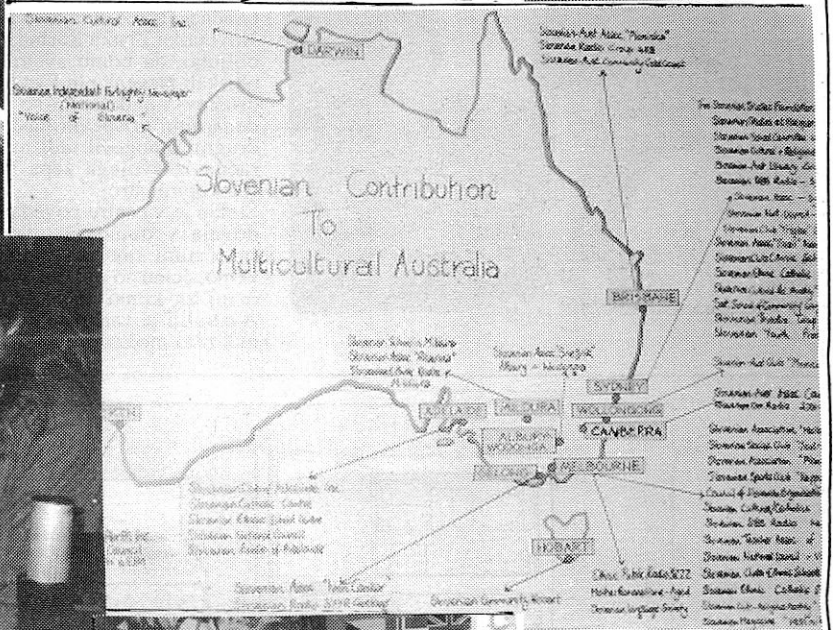
Marija Košorok v ljubljanski noši; deli drobno pecivo 'ptičke'

Lolita in Karen sta predstavljali mlajši rod in sta bili ob stojnicah od začetka do konca razstave (noše Marije Košorok)

Mladina se uči slovensko na računalniškem programu Jožeta Senčarja - program povzročil veliko zanimanja

Zemljevid

Po razdelitvi naših publikacij in potovalnih brošur iz Slovenije ve sedaj za Slovenijo in slovenski jezik nad 2000 šolarjev iz NSW in Canberre, ki je obiskalo razstavo. Ravno tako bodo izvedle nekaj o naši kulturi tudi njihove družine in šole. Lahko si predstavljamo tisoče šolskih nalog s slikami in zemljevidi Slovenije.

Treba je seveda poudariti še pomembnost prodaje slovenskih knjig na razstavi. Ivo Leber pravi, da je bilo prodano mnogo slovarjev in atlasov, zgodovinskih knjig Drage Gelta *The Slovenian from the earliest times* (celoten izkupiček 44 knjig je bil namenjen za stroške razstave, podaril Svet slovenskih organizacij Viktorije), video kasete še posebno najnovejše kot je *Slovenia is....* Tudi knjižnice in knjigarne so se zanimale. Z vsemi naročili bo lahko to nanesele okrog \$ 400.00 za skald. Ali se lahko slovenski jezik bolj učinkovito predstavi kot s svojo tiskano besedo in krasno ilustrirano knjigo?

Zame osebno je bil Language Expo 94 velik dogodek. Poleg vsega, že naštetega, sem se srečala z nekaj odličnimi Slovenci v Sydneyu. Po pogovorih, ki smo jih imeli izgleda, da se bo iz teh srečanj porodilo še marsikaj dobrega. Med drugim že mislimo naprej na Language Expo 96 v Brisbanu.

Na otvoritvi z leve: Ivo Leber, gospa Šernek in Stefan Šernek, Marija Senčar, Saša Ceferin in Alfred Brežnik

Razstavo obične slovenski razred Marize Ličan (Mariza stoji z desne četrta) Saturday School of Languages.

V sredini Sasha Ceferin, spodaj na desni dr. Leon Krek, drugi z desne stoji Jože Senčar

SLOVENIAN STUDIES FOUNDATION TRUST

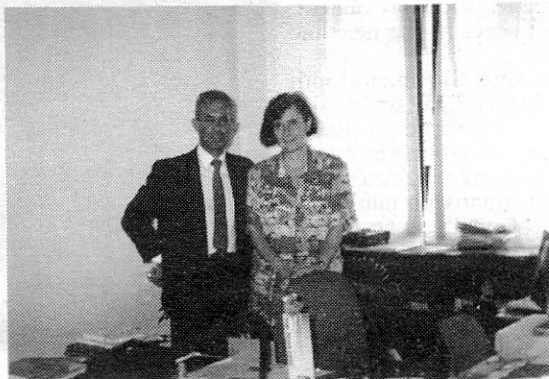

“Osvojitve Triglava je bila ‘špica’ najinega dopusta v Sloveniji, doživetje, ki se ga ne da opisati z besedami...” pravi Štefan, na fotografiji z ženo Mileno

V SRCU SO OSTALI SPOMINI... in fotografije...

ŠTEFAN MERZEL

predsednik Slovenskega narodnega sveta Viktorije
z obiska v Sloveniji

Štefan v pisarni Svetovnega slovenskega kongresa Konference za Slovenijo na Čankarjevi 1, v Ljubljani, v pogovoru s predsednico dr. Irene Mislej. Pogovarjala sta se o pomembnosti SSK, konferenc in narodnih svetov po svetu, med drugim tudi o kočljivem vprašanju: zasedanje SSK na Dunaju in Avstralske slovenske konference

Dnevnik Večer je objavil članek s fotografijo o obisku Štefana Merzela v mariborskem Stoma centru, edinem v Evropi.

Na fotografiji je Štefan s predsednico slovenskega društva ILCO Nevenko Gračnar (levo) in tajnico Evo Škornik.

Novinarka Zlatka Rashid je zapisala v svojem članku med drugim tudi Štefanovo obljubo, da bomo avstralski Slovenci Stoma centru še pomagali. Ko sta nas obiskali Nevenka in Eva ter dr. France Grandovec (udeležili so se kongresa ILCO društev v Adelaidi) so Slovenci iz Adelaide znatno priskočili na pomoč z denarnimi prispevki, tako tudi Slovenski narodni svet Viktorije, ki jim je med drugim omogočil tudi nakup faxes, Štefan pa je ob obisku položil na društveni račun iz svojega žepa še 500 mark, da bodo lažje izplačali 1500 mark za fotokopirni stroj.

Štefan je v centru povedal še: “Tudi nam, ki živimo v Avstraliji, ni vseeno, kaj se dogaja v domovini. Trudimo se, da bi po svojih močeh pomagali. Toda razočarani smo, ko vidimo, da za politike denar ni težava (čeprav včasih ne vemo, čemu so njihova potovanja namenjena), ko pa bi ga bilo treba zbrati veliko manj za konkretno koristno zadevo, ljudem pred nosom zapirajo vrata. V Avstraliji je vsakršna diskriminacija izredno strogo prepovedana in kaznovana, tudi tista med zdravimi in bolnimi ljudmi...”

One of the leaders in refrigerators, freezers, stoves, ovens, washers & dryers.

gorenje pacific
Domestic Appliances

0285/LITTLE & ASSOC.

ENGLISH PAGE

ON EDUCATION AND TRAINING

The teaching of SLOVENIAN LANGUAGE in Australia

SASHA CEFERIN

Area Manager-Victorian School of Languages

The major wave of migration to Australia of people of Slovenian ethnic background occurred around 1950. They came in family groups with young children or as single men and women.

The primary goal of the immigrants was to establish a home, learn English, and to find a comfortable place in the new society. Parents believed, in common with Australian educational authorities, that knowledge or maintenance of another language would not only prevent the desirable adaptation and assimilation, but also turn children into indifferent speakers of English. Thus little effort was made to maintain Slovenian language.

It was in the late fifties that educated Slovenes - teachers, priests, academics - began to organize classes for the younger children.

These were most often conducted in clubs or religious centres wherever the Slovenian community gathered. The children were taught some reading and writing skills, Slovenian songs, plays and folk dances. Children's concerts became a feature of Slovenian cultural life in those early days, and they continue to mark traditional festive occasions such as Mother's Day.

The classes and cultural activities for the young flourished in the sixties, while the number of Slovenian clubs and centres with family membership grew. It was practical and desirable for children to learn the language, while parents helped to build the club.

The seventies saw an increase of interest in language maintenance as travel to Slovenia became more frequent.

Government supported these so-called "ethnic schools" through yearly per capita funding. It also provided funds for the establishment of libraries which contributed considerably to the establishment of a Slovenian cultural presence in this country. Ethnic radio programs played a similar role in providing for information and entertainment in Slovenian.

Libraries, radio programs and printed publications in Slovenian language in all the states today support and complement the teaching of Slovenian and young people who studied the language at school are encouraged to take an active part in youth radio programs.

Development of language skills among the second generation has been considerably assisted by the establishment of Slovenian Studies at Macquarie University in 1989. Many young people have also availed themselves of the study opportunities offered by Slovenia, university scholarships and summer language courses.

Adults, some of them with no language background, are enrolling in Slovenian courses at secondary and tertiary level in increasing numbers. It is a trend that promises to continue, as the interest in the country and its people grows.

Slovenian as a secondary school subject in Victoria

A major breakthrough for Slovenian language occurred in 1976, when Slovenian became an accredited school subject in the *Victorian School of Languages (VSL)*

By the end of 1976 the *Slovenian Teachers Association of Victoria (STAV)* was founded. The purpose of the organization was to gather qualified teachers of Slovenian background and form a pool of teachers to draw upon.

In 1977 six classes were opened at three VSL Centres. They were well supplied with a suitable text-book, *Slovenian Language Manual* (Gobet) published in USA and a large number of resource books published mainly in Slovenia and Italy.

The accreditation of Slovenian as a *Higher School Certificate* subject took place in 1980, the first subject to be accredited under the more rigorous reformed V...I.S.E. system.

In 1981 the first group of students completed Slovenian HSC. Since then fifty-four students have completed HSC or VCE, as it was later named, when the second and more complete reform took place.

Slovenian as a secondary school subject in NSW

Slovenian was accredited by the state school system of NSW in 1979, when it was introduced as a subject in the newly established *Saturday School of Community Languages, NSW*.

The accreditation was facilitated in that initial stage with assistance from the Victorian course developer, who prepared a syllabus for the *Higher School Certificate*.

A *School Committee for NSW* was established at that time and has functioned successfully since. 139 students have completed HSC in NSW between 1979 and 1993.

The National Assessment Framework For Languages at Senior Secondary Level (NAFLaSSL)

Since 1992 Slovenian has become one of the group of languages, referred to as NAFLaSSL or "interstate cooperation languages", together with Croatian, Macedonian, Serbian, Turkish and Arabic among others. (altogether 22 languages)

Three states have undertaken the responsibility for development of national syllabuses and for national assessment: New South Wales, South Australia and Victoria.

The syllabus is developed jointly, but the responsibility for setting the written examination paper, has been allocated according to numbers of candidates in a particular state during the period 1989 - 1990. Since Victoria had no candidates during those two years, the setting of the Slovenian external examination became the NSW responsibility.

Apart from the common syllabus statement and external examination, NAFLaSSL languages are taught in each state according to its own established mode. For instance, NAFLaSSL languages in Victoria share with the non-NAFLaSSL languages a common course design, a topic approach to teaching, assessment based on real-life situations and communicative tasks, external test for oral skills, an internally set task and extension of Certificate over the two senior years.

In 1993 seven Victorian students have completed the VCE in Slovenian, six students in NSW.

To be continued

euro international pty.ltd.

EURO FURNITURE

Wide range of colonial furniture from Slovenia

Dining Settings
Rocking Chairs

Bentwood Chairs
Modern Bedrooms

Available at all leading furniture retail stores

EURO TRADING

Trading with Slovenia in chemical commodities, pharmaceutical products, metals, machinery, sporting equipment, food products and a variety of other products

SHOWROOM ADDRESS:

3 Dalmore Drive
Scoresby VIC 3152
Ph.: (03) 764 1900
Fax: (03) 764 1461

SYDNEY BRANCH:

2 A Bessemer Street
Blacktown NSW 2148
Ph.: (02) 671 5999
Fax: (02) 621 3213

A KONCU SE NASMEJTE...

NESPORAZUM

- Oprostite, s čim se pa vi ukvarjate?
- Trenutno z ničemer, pred leti pa sem raziskoval celice.
- Biolog torej.
- Ne, bil sem v arestu.

*

OD MRTVIH VSTAL

Mojster: "Jaka, ali verjameš v posmrtno življenje?"

Vajenec: "Kje pa!"

Mojster: "Pa boš moral! V pisarni te čaka stric, ki si ga v terek pokopaval!"

*

NA SODIŠČU

- Obtoženi, ali lahko navedete kakšne olajševalne okoliščine?

- Seveda, gospod sodnik! Prosim, če upoštevate neizkušnost in mladost mojega advokata!

GODOVNIKI

Marko

Štefka

Niko

VSE NAJBOLJŠE

GLAS SLOVENIJE

Založnik: Založba GLAS

Ustanovitelji:

Dušan Lajovic, Alfred Brežnik, Štefan Merzel in Stanka Gregorič

Upravni odbor:

Dušan Lajovic, Alfred Brežnik in Stanka Gregorič

Uredništvo - glavna in odgovorna urednica, tehnično oblikovanje, umetniška izdelava, priprava strani:

Stanka Gregorič, 2/15 Allandale rd. Boronia, Victoria 3155

Telefon-fax: (03) 762 6830

Občasni sodelavci: dr. Stanislav Frank, Draga Gelt, Jožica Gerden, Lojze Košorok, Martha Magajna, Vinko Rizmal

Računalniška osnova za prvo stran: Draga Gelt; Logo: Frances Gelt

Distribucija: S.Z. Gregorič **Informacije:** STA - fax poročila slovenske tiskovne agencije, obvestila Veleposlaništva Republike Slovenije - Canberra in Konzulata Republike Slovenije - Sydney, Slovenec, Delo, Primorske novice, Družina, Mladina, Naša Slovenija, Rodna gruda, revija Slovenija, Mladika, Slovenia Weekly, turistične brošure o Sloveniji, Radio SBS in 3 ZZZ ter posamezni poročevalci

GLAS SLOVENIJE
JE ČASNIK ZA VSAKEGA SLOVENCA
BREZ IZJEME...

Naročam GLAS SLOVENIJE

Priložen ček za:
letno naročnino \$ 50
ali polletno \$ 30

NASLOV: GLAS SLOVENIJE
2/15 Allandale rd.
Boronia, VIC 3155

Podpisani(a)

Ulica in kraj

Država Poštna št.

Podpis Datum

